

Важливим у цьому плані є також перспектива подальшої трансформації форм господарювання у більш досконалі та ефективні ринкові структури. Так, для одноосібного господарювання, якими сьогодні є товарні господарства населення, є перетворення їх у приватне підприємство. Факторами такої перспективи є розширення масштабів виробництва та потреба залучати найману працю, тобто, формувати колективну робочу силу.

Приватні підприємства та сільськогосподарські кооперативи, за нашими оцінками, будуть змушені вирішувати питання удосконалення виробничих, економічних та соціально-трудових відносин в колективах, які, ймовірно, виникнуть через недосконалість їх організаційно-економічної будови:

1) приватні підприємства зіткнуться з проблемою загострення протиріччя між одноосібним приватним володінням власника та економічними і соціальними проблемами решти членів колективу, що негативно вплине на рівень керованості підприємством;

2) господарські товариства партнерського типу частково також будуть переживати такого ж роду проблеми, а також недосконалість економічних відносин в середовищі самих засновників; найбільш ймовірним напрямком їх реформування на наступному етапі – трансформація в корпорації;

3) такою ж, очевидно, повинна стати участь господарських товариств партнерського типу, що з самого початку обрали таку форму організації.

Наведена схема свідчить, що існує структурування показників ефективності управління персоналом, як головного фактора нарощування та ефективного використання економічного потенціалу підприємства. Задача полягає в тому, що прояв трьох видів ефективності має комплексний, взаємопов'язаний та взаємообумовлений характер.

Таблиця 2

Показники ефективності управління персоналом як складової системи менеджменту підприємства

№ з/п	Зміст показника ефективності управління
1)	Економічна ефективність (характеризує досягнення цілей діяльності підприємства за рахунок кращого використання трудового потенціалу); критерії оцінки економічної ефективності управління персоналом підприємства повинні відображати <u>результативність живої праці або трудової діяльності працівників</u>
2)	Соціальна ефективність (виражає виконання очікувань і задоволення потреб і інтересів працівників підприємства); соціальна ефективність управління персоналом підприємства в значній мірі визначається організацією і мотивацією праці, станом соціально-психологічного клімату в трудовому колективі, тобто більше залежить від форм і методів роботи з кожним працівником
3)	Організаційна ефективність (оцінює цілісність і організаційну оформленість підприємства); даний підхід заснований на тому, що працівники підприємства виступають сукупним суспільним працівником, що безпосередньо впливає на хід його діяльності. Тому кінцеві результати такої діяльності і повинні виступати критеріями оцінки організаційної ефективності управління персоналом

Джерело: [3, с. 431].

Проведене дослідження дає змогу зробити висновки, що організаційно-економічний механізм господарювання полягає в тому, щоб створити, по-перше, належні організаційні умови, які розкривають засади формування ефективної системи організаційної взаємодії членів організації (досягнення позитивної синергетики); по-друге, сформувати дієвий економічний механізм мотивації індивідуальної та колективної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бондар Н.М. Економіка підприємництва: Навч. Посібник./ Н.М. Бондар К.: МАУП, 2006 – 336с.
2. Сільське господарство Хмельницької області. Статистичний збірник. Хмельницький.: 2013р. – 286с.
3. Шегун А.В. Економіка підприємства. Навч.посіб./ А.В. Шегун – К., Знання, 2005. – 431 с.

Галицький Дмитро Геннадійович,

студент спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ковальчук В.Г.

РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

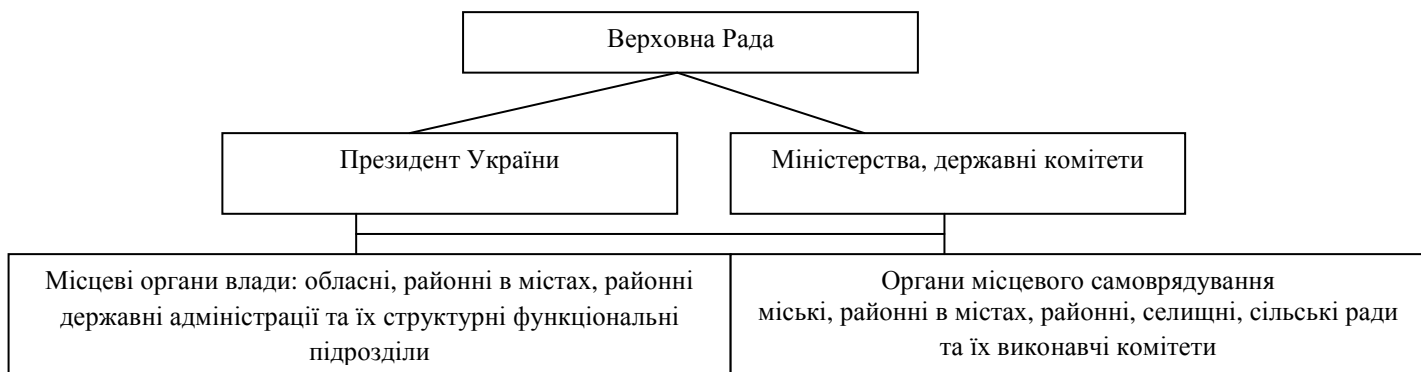
Україна, як незалежна держава, перебуває на досить складному відрізку своєї історії. Відновивши власну державність, українській владі належить таким чином організувати життя суспільства, щоб сприяти розвитку інститутів державотворення на всіх рівнях суспільного організму.

Система органів державної влади в Україні ще повною мірою не склалася. Продовжуються складні процеси пошуку найбільш раціональної форми організації держави, її функцій, принципів та методів здійснення державної політики в усіх сферах суспільства. Система організації державної влади в Україні відображає основні тенденції розвитку форм державного управління, утворюючи ієрархічну структуру з органів центральної та місцевої влади (рис.1).

У механізмі формування державної влади в Україні закладено принцип делегування частини владних повноважень від центральних органів на місця – органам місцевої влади та місцевого самоврядування. За таких умов в системі державного управління на місцях склалася двоєдина форма управління. Це, головним чином, вказує на перехідний період формування та функціонування системи державного управління в Україні. Належить дати характеристику поняття «органи місцевої влади» та «органи місцевого самоврядування».

Органи місцевої влади – це державні управлінські структури, наділені від імені держави правом здійснювати функції управління соціально – економічними процесами на місцевому рівні. Конституцією України та Законом «Про місцеве

самоврядування в Україні» в нормативні положення місцевого самоврядування введено ряд понять: «територіальні громади» виділені як самоврядні структури, що наділені правовим законодавчої ініціативи у вирішенні питань на підлеглих територіях.

Джерело: розроблено автором

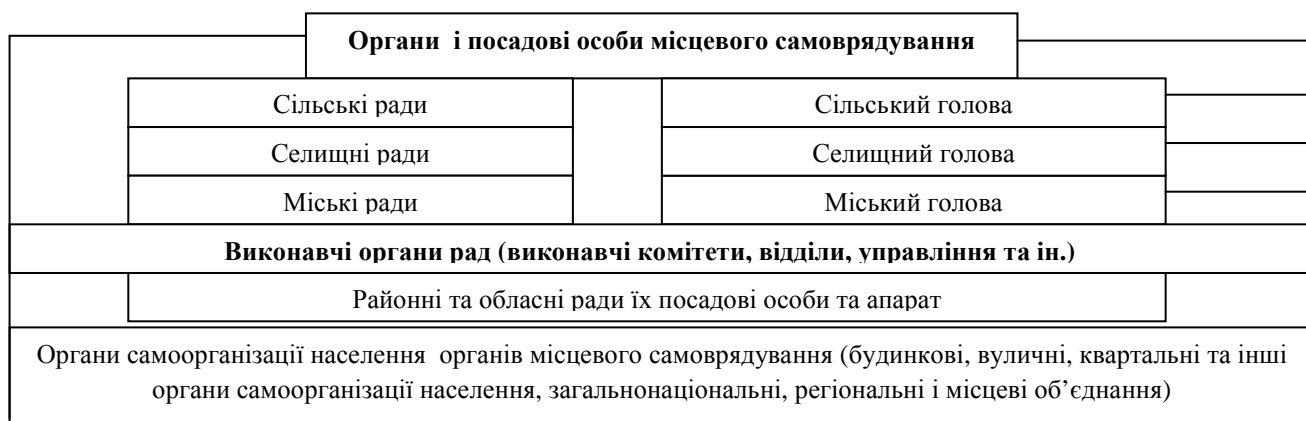

Рис. 2. Система органів місцевого самоврядування в Україні

Джерело: розроблено автором

Як бачимо зі схеми, сучасна модель місцевого самоврядування охоплює широке коло повноважень кожної ланки, що повинно сприяти кращому залученню громадян до управління суспільними справами. Звертає на себе увагу те, що принципово новим в системі місцевого самоврядування є виділення такої ланки, як органи самоорганізації населення, до яких входять будинкові, вуличні, квартальні та інші добровільні об'єднання громадян. За рахунок цього досягається баланс владних повноважень між керуючою та ініціативною конкретного члена територіальної громади.

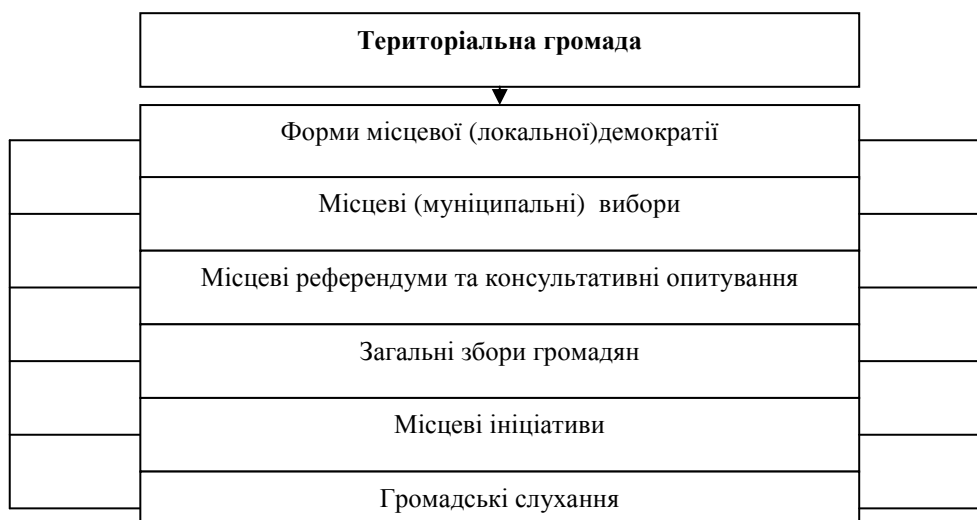

Рис. 3. Форми місцевої демократії в Україні

Джерело: розроблено автором

Територіальні громади є формами первинної самоорганізації населення з метою залучення до виконання функцій державного управління на місцях. Також, введено поняття «базовий» та «небазовий» рівні самоврядування. До базового рівня відносяться сільські, селищні, міські Ради. Базові рівні наділені правом мати власні виконавчі комітети, що значно розширює умови їх самоврядування; небазові рівні – це область, район.

Список використаних джерел

1. Авер'янов В. Б. Державне управління у змісті предмета адміністративного права / В.Б. Авер'янов // Вісник Акад..

прав. Наук України. – 2004. - №2. –с.139 –149.

2. Біленчук П.Д. Місцеве самоврядування в Україні./ П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний – К.: Атіка, 2000. – 324 с.

3. Європейська декларація прав міст, прийнята Постійною Конференцією місцевих і регіональних органів влади Європи Ради Європи 18 березня 1992 р.

Галишук Вадим Васильович,

студент економічного факультету спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)»

Подільського державного аграрно-технічного університету,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ

Кожне підприємство (організація) – це складна виробнича система, у якій вирішується цілий комплекс завдань. Організація такої роботи полягає у вмілому розподілі цих завдань між виконавцями відповідно до їх функціональної приналежності. Виділення цих завдань у окремі види робіт пов'язане з розподілом та кооперацією праці як незмінним фактором вдосконалення трудових процесів в умовах масштабності виробництва, наявних великих потоків інформації тощо.

Починаючи свою діяльність, кожна фірма зобов'язана чітко представляти потребу на перспективу у фінансових, трудових і інтелектуальних ресурсах, джерела їхнього одержання, а також уміти точно розрахувати ефективність використання наявних засобів у процесі роботи своєї фірми. У ринковій економіці підприємці не можуть домогтися стабільного успіху, якщо не будуть чітко й ефективно планувати свою діяльність, постійно збирати й акумулювати інформацію як про стан цільових ринків, положенні на них конкурентів, так і про власні перспективи і можливості.

При всьому різноманітті форм підприємства існують ключові положення, які застосовуються практично у всіх сферах комерційної діяльності і для всіх фірм, необхідні для того, щоб вчасно підготуватися, обійти потенційні труднощі й небезпеки, тим самим зменшити ризик у досягненні поставлених цілей. Розробка стратегії і тактики виробничо-господарської діяльності фірми є найважливішим завданням для будь-якого бізнесу.

Управління розглядається як процес, оскільки робота для досягнення мети за допомогою іншої – це не якась одноразова дія а серія безперервних взаємопов'язаних дій. Ці дії, кожна з яких сама по собі процесом, дуже важливі для успіху організації. Їх називають управлінськими функціями. Кожна управлінська функція також є процесом, тому що складається із серії взаємопов'язаних дій. Процес управління – це є загальна сума всіх функцій, а саме: планування; організація; мотивація; контроль. Ці чотири первинні функції управління об'єднанні зв'язуючими процесами комунікації і прийняття рішення.

Менеджер перш за все повинен вміти формувати мету (ціль) роботи, тобто займатися її плануванням. Сучасний керівник має володіти різноманітними способами організаційного планування, з допомогою яких він може приймати своєчасні, науково обгрунтовані рішення. Автор під плануванням розуміє відносно відокремлений вид управлінської діяльності, який визначає перспективу й майбутній стан організації [1, с.46]

Планування – це процес розробки і прийняття цільових установок кількісного і якісного характеру з визначенням шляхів найефективнішого їх досягнення. Це установки, що розробляються у вигляді “дерева цілей”. Функція управління – це частина управлінської діяльності, а планування є однією із функцій управління. Планування в управлінні – це:

1. концентрація цілей управління в системі показників фінансово-господарської діяльності підприємства;
2. розробка стратегії і тактики діяльності, орієнтованої на досягнення цілей менеджменту.

3. погляду менеджменту функція “планування” полягає в розробці змісту та послідовності дій для досягнення сформульованих цілей.

План підприємства, який враховує працю людей і рух ресурсів має силу наказу для вказаних у ньому осіб і структурних одиниць. У плані чітко і докладно зазначаються:

□ мета діяльності підприємства та його структур за плановий період, кількісно виражена системою встановлених показників, із зазначенням конкретних видів випуску продукції та характеру роботи;

□ методи і терміни ув'язки засобів і цілей;

□ етапи і терміни виконання робіт;

□ виконавці плану за термінами і видами робіт;

□ методи, етапи і засоби контролю виконання плану [2, с. 32].

Слово “план” походить від латинського слова *planum* – площа, рівне місце. Спочатку цей термін використовувався на позначення креслення, що характеризує певну ділянку в масштабі площини. Потім його стали застосовувати для визначення проектів, реалізація яких передбачає систему взаємопов'язаних завдань, показників та розрахунків.

Планування – це цілеспрямована інтелектуальна діяльність людей, що має на меті визначення цілей і завдань функціонування певних систем (підприємство, район, держава) та шляхів і методів досягнення цих цілей і завдань. Тобто планування передбачає прийняття заздалегідь рішень про те, що робити, коли робити, хто і як буде робити, проектування бажаного майбутнього та ефективних шляхів його досягнення. Образно кажучи, планування – це міст між нашим нинішнім становищем і тим, якого ми прагнемо. [3, с.12]

Система централізованого управління породила відповідну ідеологію директивного планування, яка розглядала план як закон, який не можна змінювати і необхідно обов'язково виконувати. Ринкова система господарювання орієнтує підприємство на планування як неперервний процес передбачення змін зовнішнього середовища та адаптації внутрішніх